

Rapport IFV brand Rode Kruislaan 1300 Diemen, reactie en vragen van de fractie Leefbaar Diemen

Noot: LBD

De fractie van Leefbaar Diemen neemt afstand van de uitspraken en beweringen van de zelfbenoemde branddeskundige Vos in de diverse media en in de richting van het college en de raad van de gemeente Diemen.

Daarnaast zijn wij van mening dat de berichtgeving in de media geen recht doet aan de overwegend goede inzet van onze Diemense brandweer, zeker waar het de inzet betreft van de bezettingen van de voertuigen belast met de brandbestrijding.

Tot slot, laten wij de inmiddels genomen maatregelen buiten beschouwing en concentreren ons op feiten en omstandigheden, vooraf en tijdens het incident.

Met meer dan gewone belangstelling heeft de fractie van Leefbaar Diemen kennisgenomen van de inhoud van het rapport en we zijn geschokt.

Media kritiek

In de eerste momenten na het optreden zweelde de kritiek aan, in diverse media aangaande het optreden van de brandweer en zelfs de in functie zijnde loco burgemeester moest het ontgelden. De LBD fractie steunde publiekelijk de Loco- en Burgermeester in hun optreden, mochten er fouten zijn gemaakt dan is het van het grootste belang goed onderzoek te doen en deze op tafel te leggen. Vertrouwelijk stuurde LBD, nadat ons bekend werd dat aan het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV), de officiële opdracht was verstrekt tot onderzoek, stelde de fractie van (LBD) de vraag of dit wel een juiste onafhankelijk weg was. Immers het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) is de landelijke ondersteuningsorganisatie voor de veiligheidsregio's. Zij ondersteunen de veiligheidsregio's bij het versterken van de brandweezorg en de aanpak op het terrein van de rampenbestrijding en crisisbeheersing maar het antwoord bleef uit.

Conform de wet- en regelgeving is het aan de Inspectie van Veiligheid en Justitieonderzoek te doen;

Noot: Incidentonderzoek

De Inspectie van Veiligheid en Justitie kan naar aanleiding van een incident, ongeval, ramp of crisis besluiten onderzoek te doen. Ook kan zij door de bevoegde bewindspersoon worden verzocht onderzoek te doen. De opzet en invalshoek van het onderzoek worden door de aard van het incident bepaald. Bij de besluitvorming over een incidentonderzoek wordt rekening gehouden met de samenloop van taken en bevoegdheden met andere onderzoeksinstanties, zoals de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Kenmerkend voor incidentonderzoeken is dat er veelal een (maatschappelijke) noodzaak is om snel met onderzoeksresultaten te komen. Incidentonderzoek zal, voor zover de urgentie en gevoeligheid het toelaten, zoveel mogelijk worden afgehandeld op dezelfde wijze als de reguliere onderzoeken. Om de doorlooptijd van een incidentonderzoek te bespoedigen, kan worden afgeweken van de normtijden die in het volgende hoofdstuk vermeld staan.

Weliswaar is de Inspectie van ministerie van Veiligheid & Justitie (IV&J) niet verplicht dit te doen maar", gelet op het verloop en de slachtoffers en de vele vragen, mag het in redelijkheid worden verwacht. Die verwachting kwam niet uit, anders dan dat (IV&J) vragen meegaven aan de onderzoekers van IFV. Deze organisatie is echter beperkt in haar bevoegdheden en wordt de schijn van slager die eigen vlees keurt, op zijn minst, gewekt.

Daarnaast beschikt Brandweer Nederland t.b.v. van de Veiligheidsregio's over een "Model Incidentevaluatie Brandweer", dat zowel mono als multidisciplinair kan worden ingevuld, het is daarmee een intern rapport ter lering.

LBD stelt hier onze eerste vraag,

- 1) Is het huidige rapport een in of extern rapport, indien extern wat is dan de waarde in onafhankelijkheid?
 - a) Is naar aanleiding van dit incident het betreffende formulier: "Model Incidentevaluatie Brandweer", ingevuld. Zo ja kan de gemeenteraad van Diemen daar inzage in krijgen, zo nee waarom niet?
 - b) de Inspectie Veiligheid en Justitie heeft een hoofdvraag en deelvragen voorgelegd aan het IFV. De wettelijke kaders van de Inspectie zeggen echter niets over de mogelijkheid van een dergelijke opdracht en lijken haast in contradictie met onafhankelijkheid. Wie kan nu de onafhankelijkheid zeker stellen?
 - c) Acht het college het uitgesloten dat er partijen zijn die deze gang van zaken voor zullen leggen aan de ombudsman en of andere politieke wegen zullen bewandelen?

Ten behoeve van het reconstrueren van het repressief optreden van de brandweer zijn interviews gehouden met brandweerlieden die een rol hebben gespeeld bij de brandbestrijding. Bij het vaststellen van welke personen geïnterviewd moesten worden, is de wens van het IFV leidend geweest. Hierbij is gekeken naar de rol die deze mensen hadden tijdens de brandbestrijding en de ontruiming. De volgende personen zijn geïnterviewd:

- > hoofdofficier van dienst (HovD)
- > officier van dienst (OvD)
- > bevelvoerders van alle vier de aanwezige blusvoertuigen
- > manschappen van de tweede eenheid die ter plaatse kwam
- > manschappen van de eerst aanwezige autoladder.

- 2) Waarom de ingezette bemanning van het eerste blusvoertuig (Diemen1) niet?

Richtlijnen en procedures (pag. 52 & 65)

5.7 Procedures Om te kunnen beoordelen of er tijdens het incident de juiste keuzes zijn gemaakt, is het van belang te weten welke procedures hiervoor gelden, of deze zijn toegepast en wat de afweging was om al dan niet af te wijken van de procedures. Gezien de onderzoeksvragen, wordt hierbij specifiek ingegaan op eventuele procedures ten aanzien van de ontruiming van het gebouw. De alarmeringsprocedure (inzetvoorstel) voor brand in een woongebouw is twee tankautosputten en een redvoertuig. Deze zijn ook direct bij de eerste melding gealarmeerd. Op grond van de overige meldingen die binnenkwamen is daarna nog een extra redvoertuig (autoladder) gealarmeerd. De alarmering is dus volgens de juiste procedure geschied. De brandweer Amsterdam-Amstelland beschikt over zogenaamde aandachtskarten, die de bevelvoerenden behulpzaam zijn bij specifieke situaties. Er is geen aandachtskart voor ontruimen. Wel is er een aandachtskart voor brand in hoge gebouwen. Deze aandachtskart geeft in steekwoorden informatie over de te volgen tactiek, de te gebruiken middelen en mogelijke gevaren. De brand op 19 juli was weliswaar in een gebouw dat bestempeld kan worden als een hoog gebouw, maar de brand vond plaats op de begane grond, zodat de aanwijzingen op de aandachtskart geen betrekking hadden op ondersteuning bij deze brand. Naast aandachtskarten beschikt de brandweer Amsterdam-Amstelland ook over werkprocedures. Ook hier geldt dat er geen werkprocedure is voor het ontruimen van gebouwen bij brand.

Brandweer Amsterdam-Amstelland heeft geen protocollen of procedures voor het ontruimen van woongebouwen bij brand. Wel beschikt de brandweer over een aandachtskaart complexe gebouwen en een aandachtskaart voor brand in hoge gebouwen. Deze aandachtskaarten waren hier niet van toepassing. De brand was immers op de begane grond. De feitelijke constatering van begane grond lijkt juist maar de gevolgen, hitte en rook verspreiden zich door de rest van het pand en hebben fatale gevolgen gehad.

- 3) Acht het college van de gemeente Diemen de bewering, geen protocollen of procedures, juist, zo ja graag nadere uitleg, immers hier lijkt contradictio in terminis, zo nee wat gaat het college hiermee doen?

Voor zover de onderzoekers hebben kunnen nagaan, hebben andere brandweerkorpsen ook niet het geval. Dit is verklaarbaar omdat de keuze om eerst te ontruimen of eerst te blussen, de wijze van ontruiming (zoals bonken op woningtoegangsdeuren of de deuren forceren) en de omvang van de ontruiming, te sterk afhankelijk is van bijvoorbeeld de omvang van de brand, de mogelijkheden tot uitbreiding van de brand, de mate van rookontwikkeling, de verwachte tijdsduur van de brand, de mate van zelfredzaamheid van de bewoners, de bouwkundige en brandpreventieve staat van het gebouw, de aanwezige vluchtroutes enzovoorts, dat er geen protocol of procedure op te maken is. Het enige 'papier' houvast dat de leidinggevendenden van de brandweer hebben is hetgeen ze tijdens hun opleiding geleerd is. Maar om dezelfde redenen dat er geen protocollen en procedures zijn, geeft de les- en leerstof voor bevelvoerders slechts enkele algemene aanwijzingen. Ten aanzien van het ontruimen van woongebouwen bij brand zegt de les- en leerstof: "In principe zullen de bewoners die direct of indirect met de brand te maken hebben, zichzelf in veiligheid brengen door gebruik te maken van de vluchtroutes. Afhankelijk van de situatie kan het noodzakelijk zijn het woongebouw in zijn geheel te ontruimen." Er wordt dus een groot beroep gedaan op de inschatting van de situatie ter plaatse door de leidinggevendenden van de brandweer.

Redden gaat voor blussen zo is de algemene stelregel tijdens brandweeroptreden

Literatuuronderzoek leidt tot een leidraad onder de naam "Kwadrantenmodel"¹ voor gebouwbrandbestrijding, daarin valt o.m. te lezen Door de bouwwijze bestaat in hoogbouw het risico van 'wind driven fires'. Dit vraagt een andere benadering van de inzet tactiek. Met name bouwwerken die inpandige gangen hebben zal dit risico bij een offensieve binnen inzet enorm toenemen. Een wind driven fire begint bijvoorbeeld bij een gewone kamerbrand, als er vervolgens ramen in de gevel kapotgaan krijgt de brand opeens veel zuurstof. De wind zorgt ervoor dat de escalatie van de brand razendsnel plaatsvindt tot een volledige brand in de brandruimte. Daarnaast zorgt de wind er in deze situatie voor dat de brand het gebouw ingedrukt wordt. Wind driven fires kunnen bij allerlei soorten gebouwen optreden maar hoge gebouwen zijn hier, vanwege hun vrije windvang, het meest vatbaar voor.

Verder is ook voor het pand een sleutelkluis opgelegd en een z.g.n. brandweerlift

- 4) Gebouwbrand (woonbestemming) bestrijding daarvoor gelden dus wel degelijk aanwijzingen, waarom worden deze dan ontkent?

Interventiekenmerken 5.1 pag. 42/47

Melding/Alarmering: Zoals in het hoofdstuk Brandkenmerken is beschreven, vindt er als gevolg van brandstichting in de nacht van dinsdag 18 op woensdag 19 juli 2017 een zeer felle brand plaats

¹ <https://www.ifv.nl/adviesennovatie/Paginas/Kwadrantenmodel-kennis-gebundeld-in-nieuwe-publicatie.aspx>

(voorafgegaan door een drukgolf) in een appartement op de begane grond van de studentenflat aan de Rode Kruislaan 1300. Om 03.39 uur wordt deze brand gemeld en om 03.40 uur wordt de brandweer gealarmeerd conform procedure woningbrand (twee tankautosputten en een autoladder). De eerste tankautospuiter komt zes minuten na alarmering ter plaatse (normopkomsttijd is binnen acht minuten), kort daarna gevolgd door de tweede tankautospuiter en de autoladder. Gezien de aard van de melding wordt een tweede autoladder gealarmeerd.

- 5) De wet en regelgeving (basisbrandweezorg) spreekt over opkomsttijd, de tijd dat de gehele eenheid ter plaatsen is. De tweede autoladder (redvoertuig) werd later gealarmeerd, uit ons bekende bronnen krijgen wij informatie dat conform risicoprofiel, dekkingsplan (flat) er gelijk twee redvoertuigen, naast twee tankautosputten dienen te worden gealarmeerd, is dit juist en zo ja waarom werd er dan afgeweken?
- 6) 11 minuten voor de redvoertuigen waar 8 minuten de wettige opkomsttijd is dan kan de bewering op tijd, niet juist zijn. Waarom dan deze bewering?
- 7) Rapport spreekt over brandstichting, rapporteurs zijn daartoe echter niet bevoegd anders dan, met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid brandstichting te opteren, waarom dan de pertinente bewering?

Alarmering, kwalificatie²:

03:41:22 19-07-17 13 BRAN P1 Brand Woning (Flat), RODE KRUISLAAN 1300 DIEMEN [13ALA 13GG01 13DMN1 13DMN2

03:44:01 19-07-17 13 BRAN P1 Brand Woning (Middel Brand), RODE KRUISLAAN 1300 DIEMEN 13OVDN

03:46:39 19-07-17 13 BRAN P1 Brand Woning (13GG01) (Middel Brand), RODE KRUISLAAN 1300 DIEMEN 13ALW

03:49:33 19-07-17 13 BRAN P1 Brand Woning (Slachtoffers:) (13GG01) (Middel Brand) , RODE KRUISLAAN 1300 DIEMEN 13VVD

03:59:11 19-07-17 13 BRAN P1 Brand Woning (Grote Brand) (Slachtoffers:) (13GG01) , RODE KRUISLAAN 1300 DIEMEN [13PCLOG 13OGMK 13ABDRM 13ASA

04:10:35 19-07-17 13 BRAN P1 aflossing Brand Woning (Grote Brand) (Slachtoffers:) (13GG01) , RODE KRUISLAAN 1300 DIEMEN 13ASW

04:12:45 19-07-17 13 BRAN P1 Brand Woning (Slachtoffers:) (Grote Brand) (13GG01) , RODE KRUISLAAN 1300 DIEMEN 13TBO

04:41:56 19-07-17 13 BRAN P1 Brand Woning (Slachtoffers:) (Grote Brand) (13GG01) , RODE KRUISLAAN 1300 DIEMEN 13HOVD1

07:47:15 19-07-17 13 BRAN P1 Reanimatie (13GG01), RODE KRUISLAAN 1300 DIEMEN 13DMN1

Volgens rapport, 04.05 heeft de Hoofd officier van dienst (HOVD) contact met de meldkamer, brand 04.13 uur grote brand, alarmering HOVD, 04.30 uur, ter plaatsen 04.55 uur, tussen alarmering eerste eenheden, 03.39 uur en HOVD zit 51 minuten en tussen alarmering en ter plaatse 76 minuten. Terwijl na eerste melding de omvang van de brand al aanleiding gaf om op te schalen.

- 8) Waarom kloppen de tijden in het rapport niet met de geregistreerde tijden radionetwerk?

² P2000 monitor

- a) Waarom ontbreken er tijden?
- b) Wat is de waarde van de functionaris HOVD, gelet op aard en omvang, slachtoffers, brand na 76 minuten, los van uiteindelijke vinding slachtoffer en diens, naar verluidt, vriendin?
- c) Is er eerder die nacht een poging of melding tot brandstichting geweest, zo ja welke acties zijn ondernomen en of welke gevolgen?

Rookverspreiding/Brandmeldcentrale (BMC) (NEN 2535)

In het rapport wordt uitvoerig beschreven wat deze (BMC) heeft geregistreerd maar ook wat niet.

- 9) Wat zijn de wettelijke regels voor deze installatie en bestaat er een protocol waaraan bewoners/gebruikers van het pand(en) Rodekruislaan (studentencomplex) zich dienen te houden. Zo ja kan de raad inzage verkrijgen, zo nee waarom niet?
 - a) Indien er een protocol bestaat op welke wijze worden de gebruikers/bewoners daarop geattendeerd. Zo ja kan de raad inzage verkrijgen, zo nee waarom niet?
 - b) Installatie zonder (verplichtte) doormelding, op welke wijze weten gealarmeerde eenheden van het bestaan van een dergelijke installatie?
 - c) Heeft de desbetreffende (BMC) een mogelijke koppeling met een private meldkamer, zo ja is de melding daar binnen gekomen en hoe hebben zij gehandeld?
 - d) Bestaat er voor de brandweer een protocol hoe om te gaan met de opgeslagen gegevens van de (BMC) na aankomst object? Indien ja kan de raad inzage verkrijgen, zo nee waarom niet?
 - e) Het advies gemeente Diemen een ontruimingsplan (conform NEN 8112) ter beoordeling voor te leggen wordt door de Key niet opgevolgd. Dit heeft geen gevolgen gehad voor het afgeven van de vergunning, genoemd in het bouwbesluit 2012, Algemene eisen, omgevingsvergunning brandveilig gebruik en gebruiksmelding, waarom niet?
 - f) Zowel bewoners als hulpverleners ondervonden problemen als gevolg van de in gebruik zijnde tags (elektronische sleutel pas) Vluchten met beperking, welke wettelijke bepaling staat dit toe?

Onderzoekers stellen, zowel op basis van het gestelde in het uitgangspuntendocument brandveiligheid als op basis van de inspectie, dat kan geconcludeerd worden dat het gebouw voldoet aan de eisen ten aanzien van de onbrandbaarheid, mate van brandvoortplanting en mate van rookontwikkeling die het Bouwbesluit 2012 stelt aan dit gebouw.

- 10) Mede gelet op voorgaande vragen en het aangetroffen rook/hitte patroon en uiteindelijk slachtoffer(s), is deze uitspraak dan wel valide?

Vinding personen,

Vinding personen, slachtoffers nadat de brandweer was vertrokken. Rapporteurs beschrijven hun mogelijke gedragingen om aan de brand en of rook het pand te ontluchten, daarnaast over de status van de overleden persoon. Strafrechtelijk onderzoek is gaande en een mogelijke verdachte van brandstichting zit in beperking tot in principe half oktober 2017. Openbaar ministerie, Justitie en politie doen, zo onze rechtsgang strekt, geen mededelingen, onderzoekers van IFV kennelijk wel, daarbij door zich op het pad van de hypothese te begeven. Tot slot, het O.M. heeft op 16 oktober 2017 een beloning ter beschikking gesteld van €10.000,- zij beschikken over aanwijzingen van mogelijk meerdere daders, die inmiddels volgens mededeling OM, Justitie, politie, zijn gevonden en verdere aanhoudingen sluit men niet uit.

11) Wat vindt het college van de beweringen en of uitspraken?

- a) Sluit het college uit dat hierdoor de rechtsgang wordt beïnvloed?
- b) Is er vanuit de driehoek contact met de moeder van de overleden persoon en of familie van de aangetroffen vrouw (naar verluidt) zijn vriendin?
- c) Hoe vergaat het nu de overige slachtoffers, maakte zij gebruik van de voorzieningen zoals slachtofferhulp?

Bouwvergunning, afgegeven 1969 en in 1972 opgeleverd. 1989 verbouwingsvergunning en wordt het noodtrappenhuis geplaatst maar voldoen, volgens controle 1990 de deuren niet aan de gestelde eisen van brandveilige weerstand. 1992 geeft de Key aan de gemeente door dat de deuren zijn aangepast.

12) Wat waren de wettelijke eisen (bouwbesluit) 1969 ten aanzien van vluchtwegen in dergelijke bouwwerken en werd daaraan voldaan?

- (a) Wat waren de wettelijke eisen (bouwbesluit) 1989 ten aanzien van vluchtwegen in dergelijke bouwwerken en werd daaraan voldaan? Zo nee waarom niet en hoe was de handhaving?
- (b) Kan bij de Key de indruk zijn ontstaan dat de gemeente Diemen niet echt streng is?

In 1990 worden op verzoek van de brandweer van Diemen in de woontorens sleutelkluizen aangelegd, hetgeen er op wijst dat het object daarmee ook bij de brandweer bekend staat, informatie die is vastgelegd in procedure, waarop wordt geattendeerd tijdens het uitrukken.

13) Zijn de sleutelkluizen nog aanwezig en functioneel, waaruit blijkt dit, zo nee waarom niet?

- (a) Is de procedure (object info en risicofactor) nog van toepassing en kan de raad inzage daarin krijgen, zo nee waarom niet?

Sociale cohesie.

Een bewoner doet een poging om de vermissing van een medebewoner te melden aan de hulpdiensten, via een politieagent. Deze melding is noch bij de OvD noch bij een bevelvoerder terechtgekomen.

14) Wat was hiervan de reden?

Het incident heeft een gezamenlijk optreden met impact ook voor de andere diensten dan alleen brandweer.

15) Is er een multidisciplinaire evaluatie gemaakt, zo ja kan de raad daar inzage in krijgen? Zo nee waarom niet?

Afsluiting gas/licht, op enig moment.

16) Wat hebben de bewoners daarvan gemerkt?

- (a) Wat heeft de brandweer daarvan gemerkt?
- (b) Werkte de noodstroomvoorzieningen naar behoren?
- (c) Was het bekend dat het pand een z.g.n. brandweerlift is voorzien en is daar gebruik van gemaakt?

Gedrag bij ontvluchting, in het rapport beschreven en een enquête is gehouden onder de bewoners en of gebruikers. De rapporteurs lijken daarmee niet de feiten en omstandigheden te onderzoeken maar proberen gedrag een oormerk te geven. Uit niet is overigens gebleken dat voor een ontruiming/ontvluchting ooit is geoefend, er überhaupt een is dus geen referentiekader.

- 17) Waarom begeven de onderzoekers zich op het pad van menselijk gedrag, terwijl zij zelf ook aangeven het onderzoek niet als representatief te kenmerken?
- (a) Wat was de rol van de externe adviseur voor de partijen en is die beschreven? Kan de raad daar inzicht in krijgen?

Onbevestigde bronnen spreken over de desbetreffende Officier van dienst (OVD), deze zou in die functie nu geschorst zijn.

- 18) Klopt het bericht, zo ja waarom alleen hij en niet ook zijn leidinggevende, (HOVD) en diens leidinggevende, Commandant van dienst (CVD)?
- 19) Acht het college de communicatie tot heden voldoende om de raad een goed inzicht te geven in mogelijk mede verantwoordelijkheid, gelet op artikel 2, 3 en 14 van de wet op de Veiligheidsregio's;

Artikel 2

Het college van burgemeester en wethouders is belast met de organisatie van:

- a. de brandweezorg;
- b. de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
- c. de geneeskundige hulpverlening.

Artikel 3

1 Tot de brandweezorg behoort:

- a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt;
- b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.

2 De gemeenteraad stelt in een brandbeveiligingsverordening regels over de in het eerste lid, onder a, bedoelde taak.

3 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over het brandveilig gebruik van voor mensen toegankelijke plaatsen, voor zover daarin niet bij of krachtens enige andere wet is voorzien, en worden regels gesteld over de basishulpverlening op die plaatsen.

Artikel 14

1 Het bestuur van de veiligheidsregio stelt ten minste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vast, waarin het beleid is vastgelegd ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio.

2 Het beleidsplan omvat in ieder geval:

- a. een beschrijving van de beoogde operationele prestaties van de diensten en organisaties van de veiligheidsregio, en van de politie, alsmede van de gemeenten in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
- b. een uitwerking, met inachtneming van de omstandigheden in de betrokken veiligheidsregio, van door Onze Minister vastgestelde landelijke doelstellingen als bedoeld in artikel 37;
- c. een informatieparagraaf waarin een beschrijving wordt gegeven van de informatievoorziening binnen en tussen de onder a bedoelde diensten en organisaties;
- d. een oefenbeleidsplan;
- e. een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie, bedoeld in artikel 10, onder b;
- f. de voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de aanwezigheid van brandweerposten in de gemeenten alsmede de overige voorzieningen en maatregelen, noodzakelijk voor de brandweer om daaraan te voldoen.

Tot zover in eerste termijn,

De Fractie van leefbaar Diemen

